

Sivistystoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Sivltk 14.05.2025
16/00.01.03/2025

Suomen perustuslain 731/1999 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Säännös sisältää myös syrjintäkiellon sekä lasten ja eri sukupuolten edustajien tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämistä koskevaa sääntelyä. Perustuslain sääntelyä täsmennetään edelleen tavallisen lain tasoisella sääntelyllä.

Yhdenvertaisuuslain 1325/2014 5 §:n mukaan

“Viranomaisen on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. ([20.12.2022/1192](#))

Viranomaisella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Velvollisuus suunnitelman laatimiseen ei koske evankelis-luterilaista kirkkoa, ortodoksista kirkkoa eikä julkista hallintotehtävää hoitavaa sellaista yksityistä, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähemmän kuin 30 henkilöä.”

Lain 6 §:n mukaan

“Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. ([20.12.2022/1192](#))

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.”

Lain 6 a §:n mukaan

”Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava varhaiskasvatuksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Varhaiskasvatuksen järjestäjällä ja palveluntuottajalla on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Velvoite koskee myös julkista hallintotehtävää hoitavaa sellaista yksityistä, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähemmän kuin 30 henkilöä.

Edellä 2 momentissa säädetystä poiketen kunta vastaa siitä, että toimet yhdenvertaisuuden edistämiseksi sen alueella toimivassa perhepäivähoidossa ja kunnallisessa avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa sisältyvät kunnan varhaiskasvatusta koskevaan yhdenvertaisuussuunnitelmaan."

Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 609/1986 4 §:n mukaan

"Viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista.

Naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen tulee ottaa huomioon 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla palvelujen saatavuudessa ja tarjonnassa."

Lain 5 §:n mukaan

"Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista.

Varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla on samat mahdollisuudet varhaiskasvatukseen ja että varhaiskasvatus tukee tämän lain tarkoituksen toteutumista.

Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa, opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen."

Lain 5 a §:ssä säädetään toimenpiteistä tasa-arvon edistämiseksi:

"Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista

Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintasuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla."

Lain 5 b §:n mukaan

“Varhaiskasvatuksen järjestäjä ja palveluntuottaja vastaavat siitä, että varhaiskasvatuksen toimipaikassa laaditaan vuosittain tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lapsille on varattava mahdollisuus osallistua suunnitelman laatimiseen lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi muuta toimipaikan suunnitelmaa.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen kunta vastaa siitä, että sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille laaditaan toimipaikkakohtaisen suunnitelman sijaan yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa yhteiset tasa-arvosuunnitelmat.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys varhaiskasvatuksen toimipaikan tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, käytettäviin materiaaleihin ja huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.”

Pöytyän kunnan koulutuslautakunta on hyväksynyt sivistystoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 3.2.2016 § 15, ja sivistyslautakunta edelleen 15.5.2019 § 39 ja 11.5.2022 § 54. Suunnitelmat on samoin hyväksytty vapaa-aika-/yhteisöllisyyslautakunnassa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman hyväksyminen tulevien kolmen vuoden ajalle on ajankohtaista.

Sivistystoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on valmisteltu sivistysjohtajan johdolla tehtäväalueiden yhteistyönä. Valmisteluun ovat henkilöstön lisäksi osallistuneet oppilaiden, opiskelijoiden ja muiden palvelujen käyttäjien edustajat. Oppilaille, opiskelijoille ja huoltajille on samoin varattu mahdollisuus näkemystensä esittämiseen suunnitelmaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tukevia ja edistäviä tekijöitä sisältyy lisäksi muihin toimialalla käytössä oleviin suunnitelmiin.

Pöytyän kunnan hallintosäännön 36 §:n mukaan sivistyslautakunta hyväksyy tehtäväalueensa toiminnalliset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Vapaa-aikatoimen osalta suunnitelmat hyväksyy hallintosäännön 47 §:n mukaan yhteisöllisyyslautakunta. Auranmaan opiston johtokunta hyväksyy opiston toimintaa koskevat suunnitelmat ja periaatteet (hallintosääntö 37 §).

Valmistelija

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää osaltaan hyväksyä liitteenä olevan sivistystoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Yhteisöllisyyslautakunnan tehtäväaluetta koskevilta osin suunnitelma käsitellään yhteisöllisyyslautakunnassa.

Päätös